

Društveni centar B O J N I K

Pustorečka bb, Bojnik

Program rada društvenog centra za period 2013 – 2015.

Vizija

Društveni centar u Bojniku je motor društvenog života i jedinstven primer zajedničke saradnje nacionalnih zajednica, ostvarene kroz raznovrsne programe i aktivnosti koje imaju za cilj bolja obrazovna dostignuća i bolje šanse za lični i profesionalni razvoj.

Misija

Timskim radom pružiti podršku različitim grupama i inicijativama i stvoriti jednake mogućnosti da kroz aktivizam, volonterizam, razmenu mišljenja i ostvarivanje prava unaprede zajednicu.

Uvodne informacije

Društveni centar u Bojniku nastao je kao Razvojno-obrazovni centar Bojnik 18.06.2002. godine na inicijativu NVO „Društvo za unapređivanje romskih naselja“ (DURN) iz Beograda. Tada su Sporazum o izgradnji Razvojno-obrazovnog centra u Bojniku potpisali Bundesanstalt technisches hilfswerk, UNICEF, Udruženje Roma iz Bojnika, DURN i Opština Bojnik. U zgradi izgrađenog centra sprovodili su se obrazovni programi sa ciljem uključenja manjina, a pre svega romske nacionalne manjine u obrazovni sistem, što je bio i glavni cilj ROC-a kroz njegovo postojanje. ROC je 2002. godine svoj rad započeo u zgradi Osnovne škole „Stanimir Veljković Zele“ u Bojniku, da bi od 2006. godine, zahvaljujući donaciji nemačke vlade, dobio svoju zgradu, u kojoj se danas nalazi Društveni centar Bojnik.

Zgrada poseduje dve prostorije. U jednoj se odvija pripremni predškolski program Predškolske ustanove „Đuka Dinić“ iz Bojnika, a druga je opremljena kao igraonica i internet kabinet. Zgrada ima i jednu kuhinju, kao i toalet. Od 2006. godine kao partner u radu ROC-a uključuje se, pored UNICEF-a i DURN-a, i lokalna samouprava.

Finansiranje rada ROC-a od 2002. godine išlo je preko donacija švajcarske vlade. Od 02.12.2006. finansiranje počinje i preko budžetske linije namenjene ROC-u Bojnik u lokalnom budžetu.

U dosadašnjem radu kroz ROC je prošlo oko 160 dece i 70 roditelja, a postignuti su izuzetni rezultati. Rad sa decom je bio organizovan u tri grupe, nazvane K0, K1 i K2, a sa decom je radilo iskusno osoblje. Najvažniji rezultat jeste smanjenje broja romske dece koja napuštaju školu. Kod dece je

razvijen pozitivan stav prema obrazovanju – visok procenat romske dece, oko 90%, prešlo je čuvenu granicu između IV i V razreda, a raniji prelazak dece bio je ispod 50%. Oko 80% romske dece završava osnovnu školu, zato što u početku nisu isključena i dobro vladaju srpskim jezikom. Povećan je broj romske dece koja upisuju srednju školu. Procenat romske dece koja upišu srednju školu je 80%, a ranije je procenat bio zanemarljiv. Roditeljima smo pomogli da shvate da samo obrazovanje može pomoći njihovoj deci za dalji život.

Radom Društvenog centra upravlja koordinator. Za svoj rad odgovara lokalnoj skupštini i Savetu čije članove postavlja Skupština opštine na predlog koordinatora, NVO i obrazovnih institucija. Savet se sastaje najmanje jednom mesečno i koordinator mu podnosi mesečne izveštaje o radu Centra. Pored Saveta centra, postoji i Savet roditelja koji ima dvostruku funkciju: nadzornu, ali i omogućava aktivno učestvovanje roditelja u radu centra. Tokom 2013. centar će dobiti i Savet dece i mladih.

U radu Društvenog centra danas učestvuje tim iskusnih profesionalaca koja imaju dugogodišnje iskustvo. Osim koordinatora, u centru volonterski rade vaspitač, dva pedagoška asistenta i veliki broj volontera iz NVO sektora.

Bojnik ima 11.073 stanovnika (od toga 3.099 živi u samom gradu), prema prvim rezultatima popisa iz 2011. godine. Od ovog broja, ima 837 Roma i 812 Romkinja. Prema podacima Komesarijata za izbeglice Republike Srbije, u Bojniku živi 15 izbeglica i 250 raseljenih lica. Prema podacima iz DevInfo Srbija (novembar 2012.), u Opštini Bojnik zaposlena je 1.081 osoba (9,4 % stanovništva).

Bojnik je jedna od najsiromašnijih opština u najsiromašnijem regionu Srbije – Jablaničkom okrugu; karakteriše ga visok procenat stanovništva ispod granice siromaštva. Od 2007. do 2010. godine u Bojniku je sprovedeno nekoliko istraživanja: 2008. godine u organizaciji UNICEF-a i Tima za izradu Lokalnog akcionog plana za decu vršene su ankete (u organizaciji Strategic Marketinga), fokus grupe i urađena je analiza situacije (u realizaciji LPA tima opštine Bojnik); iste godine je, u okviru istraživanja Nacionalnog saveta Roma, NVO „CERES“ iz Surčina, rađena je anketa za decu uzrasta od 6,5 do 7,5 godina; 2011. godine izvršeno je istraživanje za potrebe DILS/REF projekta – Pružanje unapređenih usluga na lokalnom nivou koje je radio lokalni tim DILS/REF projekta; iste godine NVO „DURN“ iz Beograda radio je istraživanje o porodicama dece uzrasta do 15 godina, a popunjavanje upitnika su sproveli koordinator ROC-a i voditelji. Sva ova istraživanja ukazala su na alarmantan položaj dece i mladih u opštini Bojnik i potrebu za uslugama kakve bi pružao naš centar. Po poslednjem popisu, čak 30% stanovništva nema novčanih prihoda, dok je taj procenat kod romske populacije alarmantno visok, čak 60%. Šezdeset procenata stanovništva veruje da je njihova finansijska situacija loša, dok je kod Roma taj procenat veći i ide oko 80%.

Od ukupnog broja korisnika novčane socijalne pomoći, preko 50% čine deca, od kojih najveći deo dolazi iz romskih socijalno ugroženih porodica. Te porodice odlikuje veliki broj dece i jako loša

materijalna situacija. Od ukupnog broja korisnika socijalne pomoći, 70% su Romi prema podacima Centra za socijalni rad. Prema podacima Ministarstva rada i socijalne politike (Socijalni profil opština u Republici Srbiji, Ministarstvo rada i socijalne politike Republike Srbije, <http://www.minrzs.gov.rs/cms/sr/component/content/article/293>), u junu 2012. godine 58,87% sve dece u opštini primalo je dečiji dodatak.

Prioritetne oblasti rada centra

- Edukacija
- Rad sa decom i porodicom
- Kulturne aktivnosti
- Sportske aktivnosti
- Jačanje i podsticanje volonterizma i aktivizma
- Formiranje info-pulta
- Promocija i umrežavanje
- Prikupljanje sredstava

Ciljne grupe

- Mladi
- Deca
- Roditelji
- Stari

Strateški ciljevi i aktivnosti centra

Strateški ciljevi:

- Obezbeđivanje univerzalnog obuhvata i pristupa obrazovnom sistemu za socijalno ugrožene grupe, kao i ostanak dece i mladih u obrazovnom sistemu
- Obezbeđivanje sveobuhvatnog sistema saradnje socijalno ugroženih porodica, lokalne zajednice i njenih institucija
- Jačanje kapaciteta Društvenog centra i stvaranje mreže društvenih centara

Aktivnosti:

Jačanje i podsticanje volonterizma i aktivizma		
I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Promocija volonterizma putem predavanja i rada sa decom i mladima; - Formiranje baze podataka sa podacima o licima zainteresovanim za volontiranje; - Obuke za volontere; - Podrška inicijativi dece i mladih. 	<ul style="list-style-type: none"> - Organizovanje volonterskog servisa; - Podrška inicijativi dece i mladih putem volonterskih akcija na inicijativu volontera; - Promovisanje volonterizma u široj zajednici kroz konkretne akcije; 	<ul style="list-style-type: none"> - Zajedničke volonterske akcije sa drugim centrima.
Formiranje info-pulta		
I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Prikupljanje informacija iz različitih službi u vezi dokumentacije potrebne za ostvarivanje određenih prava; - Kreiranje usluga koje pruža info-pult i promocija istog; - Obuka volontera. 	<ul style="list-style-type: none"> - Početak rada info-pulta; - Unapređivanje usluga info-pulta i tehničko opremanje u skladu sa potrebama na terenu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Proširenje usluga info-pulta; - Formiranje savetovaništva (pravna, socijalna i druga pomoć).
Promocija i umrežavanje		
I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Medijska promocija trenutnih aktivnosti društvenog centra; - Sastavljanje tima za promociju društvenog centra; - Promocija društvenog centra kroz organizaciju javnih skupova (obeležavanja važnih datuma); - Promocija društvenog centra preko web stranica i FB grupe. 	<ul style="list-style-type: none"> - Razmena pozitivnih iskustava sa dnevnim centrima i drugim centrima koji se bave sličnom problematikom; - Posete drugim centrima i organizovanje zajedničkih sastanaka; - Potpisivanje sporazuma sa drugim centrima o tehničko-poslovnoj saradnji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zajedničke aktivnosti sa drugim centrima; - Organizovanje manifestacije u kojoj bi učestvovali svi centri u cilju promocije aktivnosti svih centara.
Sportske aktivnosti		
I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Turnir u fudbalu, odbojci, basketu, stonom tenisu i šahu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Turnir u fudbalu, odbojci, basketu, stonom tenisu i šahu; - Planinarenje. 	<ul style="list-style-type: none"> - Turnir u fudbalu, odbojci, basketu, stonom tenisu i šahu; - Planinarenje.
Rad sa decom i porodicom		

- Rad na osnaživanju porodice - Rad sa decom u Društvenom centru - Pomoć deci i porodici u školovanju - Formiranje Saveta dece	- Radionice sa majkama - Radionice sa decom - Podrška deci kroz školovanje	- Formiranje sistema podrške deci u obrazovanju - Druga šansa za obrazovanje roditelja
Kulturne aktivnosti		
I godina	II godina	III godina
- Obeležavanje važnih datuma kroz kulturno-umetničke manifestacije; - Pozorišne predstave i radionice; - Likovna kolonija.	- Obeležavanje važnih datuma kroz kulturno-umetničke manifestacije; - Pozorišne predstave i radionice; - Likovna kolonija; - Besplatni časovi trube, harmonike, folkloru i plesa u organizaciji polaznika ROC-a.	- Obeležavanje važnih datuma kroz kulturno-umetničke manifestacije; - Pozorišne predstave i radionice; - Likovna kolonija; - Besplatni časovi trube, harmonike, folkloru i plesa u organizaciji polaznika ROC-a.
Edukacija		
I godina	II godina	III godina
- Kursevi stranog jezika, škola u prirodi, kreativne radionice; - Savetovanje pri odabiru profesije i pomoć u pisanju CV-a.	- Kursevi stranog jezika, škola u prirodi, kreativne radionice; - Savetovanje pri odabiru profesije i pomoć u pisanju CV-a; - Tribina o reproduktivnom zdravlju i bolestima zavisnosti (kroz vršnjačku edukaciju); - Kursevi informatike; - Edukacija roditelja i učenika nižih razreda; - Edukacija mladih roditelja o ranom razvoju dece;	- Kursevi stranog jezika, škola u prirodi, kreativne radionice; - Savetovanje pri odabiru profesije i pomoć u pisanju CV-a; - Tribina o reproduktivnom zdravlju i bolestima zavisnosti (kroz vršnjačku edukaciju); - Kursevi informatike; - Edukacija roditelja i učenika nižih razreda; - Edukacija mladih roditelja o ranom razvoju dece; - Muzičko opismenjavanje.
Prikupljanje sredstava		
I godina	II godina	III godina
- Predstave i koncerti; - Izložbe radova sa radionica;	- Predstave i koncerti; - Izložbe radova sa radionica; - Pisanje projekata, sponzorstva, lobiranje.	- Predstave i koncerti; - Izložbe radova sa radionica; - Pisanje projekata, sponzorstva, lobiranje; - Prodaja rukotvorina; - Koncerti promotivnog i humanitarnog karaktera.

Strateški pravci razvoja i finansiranja

Društveni centar u Bojniku treba da se dodatno ojača, kako bi postao stvarna tačka oslonca za zajednicu koja živi u njihovom okruženju. Treba da se razvije kao model društvenog centra koji zadovoljava potrebe različitih grupa u lokalnoj zajednici – dece, mladih, žena, muškaraca i starijih. Očekujemo da će Društveni centar, zahvaljujući podršci UNICEF-a, Otvorenog kluba, DURN-a, lokalne zajednice, lokalne samouprave i drugih donatora, poboljšati kvalitet života naročito dece i mladih u Bojniku. Lokalna zajednica će se uključiti, a u perspektivi će preuzeti najveći deo odgovornosti za realizaciju svih aktivnosti u Društvenom centru.

Finansiranje Društvenog centra će se vršiti preko budžeta lokalne samouprave i donatorskih sredstava, s tim što bi veći udeo u finansiranju usluga, kao što su komunalne usluge, struja, ogrev, održavanje objekta, troškove za higijeničara i asistenta voditelja, preuzela lokalna samouprava, dok bi se druge usluge finansirale sredstvima donatora.

Takođe, osoblje Društvenog centra stalno će se usavršavati. Aktivno će se tražiti mogućnosti za pohađanje obuka, seminara i treninga kako vezanih za oblasti rada Centra, tako i za povećanje kapaciteta angažovanih u Centru za obezbeđivanje i prikupljanje sredstava. Pored obuke osoblja, u prikupljanje sredstava i pisanje projekata i apliciranje kod donatora bio bi uključen tim Kancelarije za lokalni ekonomski razvoj Opštine Bojnik, kao i volonteri NVO „Građanski savet opštine Bojnik“

Okvirni trogodišnji finansijski plan	Sredstva iz budžeta lokalne samouprave	Sredstva donatora	Ukupna sredstva
2013.	860.000,00	500.000,00	1.360.000,00
2014.	895.000,00	600.000,00	1.495.000,00
2015.	931.000,00	600.000,00	1.531.000,00

Troškovi po aktivnostima	2013.	2014.	2015.
Jačanje i podsticanje volonterizma i aktivizma	100.000,00	100.000,00	100.000,00
Formiranje info-pulta	80.000,00	90.000,00	90.000,00
Promocija i umrežavanje	80.000,00	90.000,00	90.000,00
Sportske aktivnosti	220.000,00	240.000,00	240.000,00
Rad sa decom i	550.000,00	620.000,00	650.000,00

porodicom			
Kulturne aktivnosti	110.000,00	120.000,00	120.000,00
Edukacija	120.000,00	130.000,00	130.000,00
Tekuće održavanje objekta	100.000,00	105.000,00	111.000,00
Ukupno	1.360.000,00	1.495.000,00	1.531.000,00

Evaluacija rada centra i učešće dece i mladih u evaluaciji, organizaciji i sprovođenju aktivnosti centra

Evaluacija rada centra biće dvojaka: interna i eksterna.

Eksternu evaluaciju rada Društvenog centra vršiće Savet centra koji bira i postavlja lokalni parlament. Evaluacija će se vršiti preko izveštaja koje dostavlja Koordinator centra. Savet će se sastajati mesečno i koordinator mu podnosi izveštaje o radu centra i realizovanim aktivnostima na svakom sastanku. Pored Saveta Centra izveštaj se kvartalno podnosi i Savetu roditelja koji postoji pri centru.

Internu evaluaciju vršiće koordinator, Savet roditelja i Savet dece i mladih.

Učešće dece i mladih u evaluaciji ostvariće se preko Saveta dece i mladih Društvenog centra koji će biti formiran u okviru programske oblasti *Rad sa decom i porodicom* i imaće za cilj aktivnije uključenje dece i mladih u rad Društvenog centra.

U Savet dece i mladih biće birana deca iz redova korisnika usluga Centra sa najboljim uspehom u školi i svojim ličnim primerom, društvenim angažovanjem motivisala bi ostalu decu za bolji uspeh u obrazovanju. Izbor bi se vršio na početku godine na zajedničkom sastanku, gde bi deca sama predlagala i birala svoje predstavnike i mandat bi im trajao godinu dana.